

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKU NIERUCHOMOŚCI NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTEKÓW

3. Miejscowość

DROZDOWICE WIELKIE

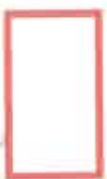
1. Nazwa

Historyczny układ ruralistyczny wsi

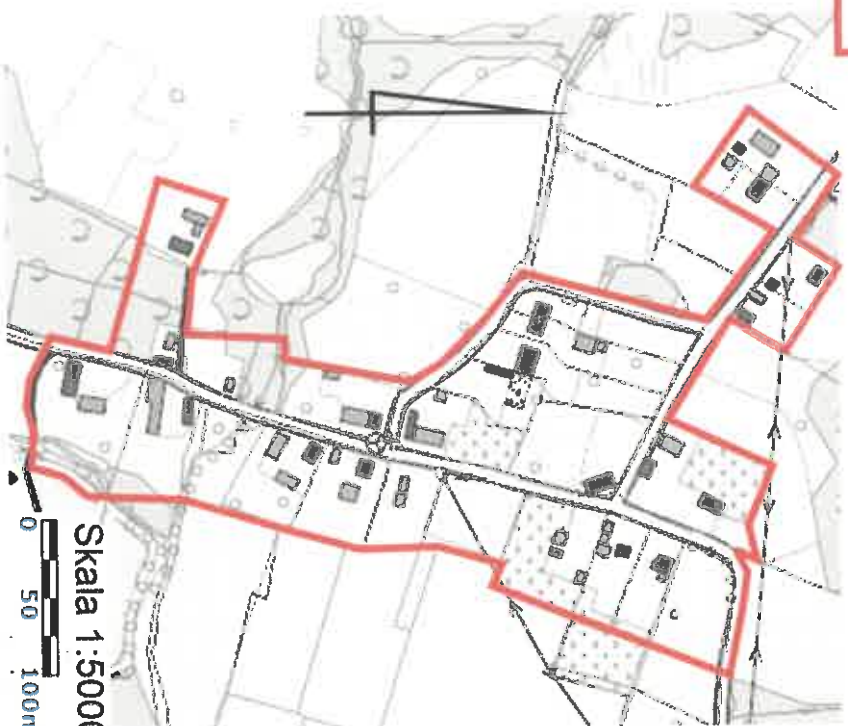
2. Czas powstania

1736, 1945

9. Materiały graficzne

Granica historycznego układu ruralistycznego wsi.

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

Województwo **DOŁNOŚLĄSKIE**

Powiat **GÓROWSKI**

Gmina **WĄSOSZ**

6. Współrzędne geograficzne

51°31'06"N 16°39'24"E

7. Użytkowanie obecne
mieszkalne
rolnicze

8. Stan zachowania

4

Poprzednie nazwy miejscowości: Gross Tschuder (1736), Tschuder Gross (1787).

Przysiółki Drozdowic Wielkich: Jawor - Tänzerei (1787); Marysin - Marienruh (1845, 1887, 1908, 1941).

Historia wsi i dóbr: Najwcześniej znanym właścicielem Drozdowic Wielkich był wzmiankowany w 1676 r. von Luck, kolejnymi posiadaczami majątku byli: Schwartz (1765) von Zychlinsky (1787), Schneider (1873), Paul Cogni (1886), Richard Glosser (1891), Karl Mir (1894, 1898), Hugo Göke (1902), Marie Friese z Chocieborowic (1909), Arthur Weissleder (1921), Niemieckie Stowarzyszenie dla Wspierania Kolonizacji - Berlin (1930). Według opisu Zimmermanna (1787) była to niewielka wieś z folwarkiem, domem gminnym i młynem wodnym. Na jej terenie odnotowano 13 zagrodników, 10 chałupników i ogółem 140 mieszkańców. W 1845 r. miejscowość posiadała pałac z folwarkiem, młyn wodny, wiatrak, browar, kuźnię oraz 35 domów. Liczba mieszkańców w tym czasie wynosiła 224 osoby, w tym 5 kupców. Do Drozdowic należała kolonia Marysin (Marienruh) oraz osada Jawor (Tänzerei). Przysiółek Jawor, składający się z 5 działek zagrodniczych, w 2 poł. XVIII w. należał do Piotrowic Małych stanowiących własność baronowej von Haugwitz z domu von Johnston. Drozdowice Wielkie to wieś o układzie rzędówki położona przy lokalnej drodze łączącej Wrząca Śląską z Płaskami, przy linii kolejowej Rawicz Wąsosz - Wińsko. W jej centrum znajdują się dawne zabudowania zespołu folwarcznego skupione wokół czworokątnego dziedzińca. Na północny- zachód od miejscowości rozlokowany jest przysiółek Marysin-wieś, położona z dala od głównych szlaków komunikacyjnych. Zabudowa zwarta, rozlokowana po południowej stronie drogi. Budynki parterowe, często nieotynkowane z czerwonej cegły, z dachami dwuspadowymi, krytymi dachówką ceramiczną i cementowa.

Bibliografia:

- Adressbuch des Grundbesitzes in der Provinz Schlesien, Berlin 1937
 - Buße S., Eisenbahnen in Schlesien, Egglham 1989
 - Knie J., Alphabetisch-statistisch-topographische Übersicht der Dorfer, Flecken, Stadte und anderen Orte der königliche Preussische Provinz Schlesien, Breslau 1845
 - Kwartalnik Górowski 1/2003, red. Z. Hanulak, Góra 2003
 - Regesty Śląskie, red. W. Korta, t. 1 (1343-1348), Wrocław 1975 ; t. 2 (1349-1354), Wrocław 1983; t. 3 (1355-1357), Wrocław 1990; t. 4 (1358-1359), Wrocław (bez daty wydania); t. 5 (1360), Wrocław 1992
 - Słownik etymologiczny miast i gmin PRL, Wrocław 1984
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wąsosz, Wąsosz 2000
 - Zimmermann F. A., Beytrage zur Beschreibung von Schlesien, Bd 1-13, 1786
- Materiały kartograficzne:**
- Messtischblatt, pomiar 1887 r., nowelizacja 1929 r., wydanie 1937-1940 r.

Istniejące zagrożenia: Degradacja układu ruralistycznego związana z współczesną zabudową różnego typu, dogęszczanie i wprowadzanie nowej zabudowy na terenach historycznie niezabudowanych, rozbiorki i przebudowy budynków historycznych oraz ich modernizacja z wykorzystaniem współczesnych, niezgodnych z lokalną tradycją materiałów budowlanych.

Postulaty konserwatorskie: Utrzymanie układu wsi, zachowanie skali zabudowy, jej historycznego rozplanowania, tradycyjnych brył, formy, użytych materiałów i artykulacji elewacji.